

ORDRE de 15 de juliol de 1991, de regulació del sector tofoner (DOGC núm. 1476, 05.08.1991)

Nota: en aquest text s'han introduït les correccions de l'ORDRE de 9 d'agost de 1994 (DOGC núm. 1947, 14.09.1994) i de l'Ordre MAH/328/2005 de 13 de juliol de 2005, per la qual es modifica l'Ordre de 15 de juliol de 1991, de regulació del sector tofoner (DOGC núm. 4433, 25.07.05)

El sector tofoner constitueix a Catalunya una important font d'ingressos per a un determinat segment de la població rural, especialment la de moltes comarques deprimides i també la de zones de muntanya.

Durant molt de temps, aquest sector ha estat mancat d'una normativa específica que permetés una regulació integral dels aprofitaments i obrís pas a una gestió ordenada que pogués fer compatible l'explotació econòmica i la preservació del patrimoni forestal.

L'Ordre de 5 de novembre de 1987 va constituir un primer pas en aquesta direcció, i de l'aplicació de les seves previsions s'ha derivat un conjunt d'actuacions que han afavorit la reordenació global del sector.

Després d'una experiència de gairebé quatre anys en l'aplicació de la disposició de referència, es considera arribada l'hora de revisar-la, amb la finalitat de posar al dia els sistemes de control i de revisar els mecanismes de protecció de les tofoneres, fomentant alhora l'associacionisme dels tofonaires i obrint el camí a actuacions concertades.

Per tot plegat, i en ús de les facultats que m'han estat atorgades,

Ordeno:

Article 1 **Definicions**

A l'efecte del que disposa la present Ordre i la resta de legislació, tant general com sectorial, que sigui d'aplicació, s'entendrà per:

- a) Tòfona: cos fructífer dels fongs ascomicets del gènere *Tuber*. Resten exclosos de la present definició i, per tant, no són considerats tòfones, els fongs dels gèneres *Terfezia* i *Tirmania*.
- b) Tòfona negra: *Tuber melanosporum*.
- c) Tòfona magenca: *Tuber brumale*.
- d) Tòfona d'estiu: *Tuber aestivum*.
- e) Tòfona verda: tòfona que no ha assolit el desenvolupament, olor, color i grau de maduresa òptims.
- f) Tòfona fresca: tòfona recollida recentment, en el seu estat de maduresa adequat.

g) Tofonaire: recol·lector de tòfones.

Article 2 **Llicència de tofonaire**

2.1 Per a la recollida i el comerç de la tòfona fresca serà indispensable la possessió de la llicència de tofonaire, degudament actualitzada.

2.2 La llicència tindrà validesa en el període comprès entre l'inici de la campanya de recollida d'hivern (15 de novembre) i el final de la campanya de recollida d'estiu (15 d'agost), i haurà de ser renovada cada any.

2.3 La llicència de tofonaire s'expedirà als serveis territorials i oficines comarcals del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca únicament en el període comprès des de l'1 de setembre fins al 15 de novembre.

2.4 La possessió d'aquesta llicència no exclou de l'obligació de demanar autorització al titular del terreny. L'autorització esmentada haurà de fer-se per escrit, especificant:

- a) Identificació del titular del terreny.
- b) Identificació del tofonaire autoritzat o bé, si s'escau, de l'agrupació de tofonaires autoritzada.
- c) Identificació del terreny, finca o paratge per al qual s'estén l'autorització.
- d) Període de temps per al qual és vàlida l'autorització.

2.5 És obligatori portar l'original de la llicència de tofonaire durant les activitats de recollida i comerç. Tant aquesta llicència com l'autorització esmentada en l'apartat anterior hauran de ser exhibides a requeriment de qualsevol agent de l'autoritat o funcionari del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca que acrediti la seva condició.

Article 3 **Recollida de tòfones**

3.1 Queda prohibida la recol·lecció, comercialització i industrialització de tòfona verda en qualsevol època.

3.2 S'admet com a únic sistema vàlid la recerca amb gossos degudament ensinistrats i l'extracció amb l'ajut del cercatòfones, descrit gràficament a l'Ordre de 31 d'octubre de 1986.

3.3 Queda prohibit:

- a) La recollida de tòfones amb pics, pales, aixades o qualsevol altre sistema que perjudiqui la

recuperació de les tofoneres i, en concret, les eines amb angle.

b) El rastreig manual o mecànic, és a dir, les "cavades".

3.4 Els sots produïts seran reomplerts immediatament amb la mateixa terra extreta.

Article 4

Temporada hàbil

4.1 La recol·lecció de cada tipus de tòfona podrà realitzar-se exclusivament en els períodes de temps o les temporades autoritzades següents:

a) Temporada d'hivern: *Tuber melanosporum* i *Tuber brumale*; del 15 de novembre al 15 de març.

b) Temporada d'estiu: *Tuber aestivum*: de l'1 de maig al 15 d'agost.

4.2 El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca podrà, per a cada temporada, i en funció de la climatologia, retardar el començament del període hàbil de recollida de la tòfona d'hivern fins a un màxim de quinze dies, amb la consulta prèvia a les associacions de tofonaires legalment constituïdes.

4.3 Queda prohibida la circulació i venda de tòfona fresca a partir d'una setmana després d'haver-se acabat el període de recol·lecció.

Article 5

Senyalització

5.1 El titular d'un terreny forestal es pot reservar la recollida de tòfona senyalitzant les zones amb un rètol que ho indiqui, amb la inscripció "Recollida de tòfona reservada", d'acord amb el que estableix la Resolució de 28 de novembre de 1983.

5.2 Es crea, en el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, el Registre de zones de recollida de tòfona reservada, adscrit a la Direcció General del Medi Natural.

Article 6

Compatibilitat de la silvicultura i la tubercultura

6.1 Els plans tècnics de gestió i millora forestal i els projectes d'ordenació de les forests de qualsevol propietat i, si s'escau, les autoritzacions d'aprofitaments en terrenys tofoners, vetllaran per la conservació i regeneració de les tofoneres existents.

6.2 En les zones tofoneres es podrà autoritzar la substitució d'espècies no tofoneres per espècies tofoneres, sempre que aquesta pràctica no impliqui perill d'erosió o de la permanència del bosc.

6.3 Els plans anuals d'aprofitament de forests de titularitat pública hauran de tenir en compte la recol·lecció de la tòfona. Les autoritzacions corresponents es concediran mitjançant els procediments de subhasta o de concurs-subhasta.

Amb vista a l'adjudicació, es donarà preferència a les associacions de tofonaires en les condicions i circumstàncies que preveu la legislació vigent, sempre que estiguin degudament inscrites en el Registre corresponent i tinguin la seu en la comarca de què es tracti.

6.4 Als efectes de la gestió dels aprofitaments forestals de fustes o llenyes, s'evitarà al màxim el marcatge d'arbres tofoners. Els plans tècnics de gestió i millora forestal i els projectes d'ordenació de terrenys forestals on hi hagi tofoneres tindran present aquesta circumstància.

Article 7

Agrupacions de tofonaires

7.1 Es crea, en el si de la Direcció General del Medi Natural, el Registre d'agrupacions de tofonaires.

7.2 Les agrupacions hauran d'estar constituïdes per un mínim de set persones que estiguin en possessió de la llicència de tofonaire, degudament actualitzada.

Article 8

Comercialització de la tòfona fresca

8.1 La comercialització de la tòfona fresca tan sols podrà ser realitzada pels tofonaires en possessió de llicència actualitzada o les seves agrupacions degudament registrades.

8.2 Les indústries i empreses elaboradores, transformadores o comercialitzadores no podran tenir tòfona fresca fora de la temporada hàbil i dels set dies naturals immediatament posteriors a la finalització d'aquest període.

Article 9

Registre de compres

9.1 Les indústries i empreses elaboradores, transformadores o comercialitzadores tan sols podran adquirir la tòfona als tofonaires que estiguin en possessió de la llicència degudament actualitzada, o bé a les seves agrupacions, formalment constituïdes. Així mateix, el producte adquirit haurà de trobar-se en les degudes condicions de maduresa.

9.2 Les indústries i empreses elaboradores, transformadores o comercialitzadores del sector tofonaire hauran de portar un llibre de Registre de compres, que serà segellat i diligenciat en els serveis territorials del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca que siguin competents per raó de la ubicació geogràfica de l'empresa.

9.3 En el llibre de Registre de compres s'inscriuran totes les adquisicions de tòfones realitzades per l'empresa de què es tracti, fent-hi constar:

a) La data d'adquisició.

b) La quantitat comprada.

c) El tipus de tòfona.

- d) La identificació del proveïdor.
- e) El número de la llicència de tofonaire del proveïdor o bé el nom i el número de registre de l'agrupació de tofonaires.

Article 10

Implantació de tofoneres

10.1 Les empreses dedicades a la producció i/o comercialització de micorrizes, espores o qualsevol altre sistema per a la possible implantació de noves tofoneres hauran d'estar inscrites en el Registre corresponent, dependent de la Direcció General de Producció i Indústries Agroalimentàries.

10.2 El material vegetal destinat a la implantació de tofoneres tindrà la consideració legal de llavors i/o planters, i serà sotmès a la legislació específica.

Disposicions finals

- 1 Les infraccions al que disposa aquesta Ordre seran sancionades d'acord amb la normativa següent, segons s'escaigui:

Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya, i les disposicions reglamentàries que la despleguen.

Llei 11/1971, de 30 de març, de llavors i planters.

Decret 2058/1984, de 12 d'agost, d'etiquetatge, presentació i publicitat de productes alimentaris.

Reial Decret 1945/1983, de 22 de juny, regulador de les infraccions i sancions en matèria de defensa del consumidor i de la producció agroalimentària.

Llei 1/1990, de 8 de gener, sobre la disciplina del mercat i de defensa dels consumidors i dels usuaris, i les disposicions reglamentàries que la despleguen.

- 2 Sens perjudici de les facultats que puguin correspondre a d'altres organismes, s'encomana a les direccions generals del Medi Natural i de Producció i Indústries Agroalimentàries la inspecció i la vigilància del compliment de les previsions d'aquesta Ordre.

- 3 Queden derogats el paràgraf segon de l'article 2 de l'Ordre de 6 d'abril de 1989, per la qual es regula el funcionament del Registre d'agrupacions de tofonaires i els requisits per a la seva constitució i inscripció, i les ordres de 5 de novembre de 1987, per la qual s'ordena el sector tofoner, i de 13 de setembre de 1990, de modificació de l'anterior, i també totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin o al que estableix aquesta Ordre o la contradiguin.

Disposició transitòria

Les llicències expedides abans de l'entrada en vigor d'aquesta Ordre i que caduquin dins el període de la campanya 1994-95 seran vàlides

fins a l'acabament d'aquesta, i la seva renovació s'haurà de realitzar en el termini establert en aquesta Ordre.

Barcelona, 15 de juliol de 1991

Joan Vallvé i Ribera

Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca